

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.27.1.2023

Pani
Halina Szymańska
Prezes
Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
w Warszawie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/037 – Wsparcie rolnictwa ekologicznego.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ¹ - Biuro Powiatu Szczecineckiego ² , ul. Limanowskiego 8, 78-400 Szczecinek.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Halina Szymańska, Prezes ARiMR, od 20 października 2020 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: od 29 maja 2020 r. do 19 października 2020 r., Prezes ARiMR Tomasz Nowakowski, od 28 sierpnia 2019 r. do 28 maja 2020 r. p.o. Prezesa ARiMR Tomasz Nowakowski, od 2 listopada 2017 r. do 27 sierpnia 2019 r. Prezes ARiMR Maria Fajger. Z dniem 3 stycznia 2019 r. Prezes ARiMR powołał Małgorzatę Kucharską-Kazirod na stanowisko Kierownika Biura.
Zakres przedmiotowy kontroli	Udzielanie pomocy finansowej na wsparcie rolnictwa ekologicznego.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2023, z uwzględnieniem faktów i dowodów wykraczających poza ten okres mających znaczenie dla badanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Artykuł 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie ⁴
Kontrolerzy	1. Wiesław Chabraszewski, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LSZ/171/2023 z 2 listopada 2023 r. 2. Robert Lewandowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/175/2023 z 6 listopada 2023 r.

(akta kontroli str. 1-2, 238)

¹ Dalej: ARiMR.

² Dalej: BP ARiMR lub Biuro.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

⁴ Dalej: NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

BP ARiMR było przygotowane organizacyjnie do realizacji zadań z zakresu udzielania płatności na rolnictwo ekologiczne. Pracownicy rozpatrujący wnioski o przyznanie płatności ekologicznej posiadali pisemne zakresy czynności i zostali przeszkoleni z obowiązujących w tym zakresie procedur.

Biuro przeprowadzało akcje informacyjne dotyczące udzielania rolnikom wsparcia w zakresie rolnictwa ekologicznego.

W Biurze funkcjonował system informatyczny obsługujący działanie „Rolnictwo ekologiczne” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020⁶. Wdrożone zostały procedury postępowania (książki procedur) w zakresie płatności ekologicznej, które były na bieżąco aktualizowane. Prowadzone były rejestry oraz elektroniczny system ewidencji przyjmowanych i załatwianych wniosków dotyczących płatności w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne”. Powyższe umożliwiło stosowanie zasady „dwóch par oczu” i zapobiegało wypłacie beneficjentom nienależnych środków (z wykluczających się mechanizmów pomocowych). Stosowano procedury dotyczące zapobiegania konfliktowi interesów i (przy wystąpieniu przesłanek) wyłączano pracowników z wykonywania zadań ze względu na ten konflikt.

Pomoc finansowa udzielana była producentom rolnym co do zasady z zachowaniem procedur wewnętrznych oraz przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁷. Stosowano zasady przyznawania pomocy finansowej w ramach płatności ekologicznej, określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020⁸. BP ARiMR prawidłowo przyjmowało, rejestrowało i rozpatrywało wnioski o przyznanie płatności w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne”.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały m.in. na:

- nieprzestrzeganiu terminów wydawania decyzji przyznających płatność ekologiczną w czterech przypadkach na 16 objętych badaniem (opóźnienia wyniosły od 15 do 78 dni),
- nieterminowym (po upływie 12 i ośmiu dni) przekazaniu Zachodniopomorskiemu Oddziałowi Regionalnemu ARiMR w Szczecinie⁹ dwóch z 11 objętych badaniem odwołań od decyzji przyznających płatność ekologiczną,
- nieterminowym (dopiero w toku kontroli NIK) wydawaniu decyzji w sprawie płatności ekologicznej po otrzymaniu sprawy z organu odwoławczego do ponownego rozpatrzenia w jednym z trzech objętych badaniem przypadków,
- niewskazaniu w decyzji uchylonej przez organ I instancji podstawy prawnej rozstrzygnięcia wynikającej z Kpa, tj. art. 132 Kpa.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: PROW 2014-2020.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.; dalej: Kpa.

⁸ Dz. U. poz. 370, ze zm.; dalej: rozporządzenie w sprawie rolnictwa ekologicznego.

⁹ Dalej: ZOR ARiMR.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Udzielanie pomocy finansowej na wsparcie rolnictwa ekologicznego.

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2019-2023 w BP ARiMR zatrudnionych było od 12 do 13 pracowników¹⁰, w tym ośmiu pracowników w komórkach odpowiedzialnych za zarządzanie i realizację płatności na rolnictwo ekologiczne. Wszyscy pracownicy Biura posiadali kwalifikacje zawodowe zgodne z określonymi przez ARiMR wymaganiami na zajmowanych stanowiskach pracy. W Biurze zapewniono wystarczającą liczbę odpowiednio wykwalifikowanych pracowników do realizacji zadań związanych z obsługą działania „Rolnictwo ekologiczne” w ramach PROW 2014-2020. Wszyscy pracownicy Biura posiadali zakresy obowiązków i odpowiedzialności¹¹.

(akta kontroli str. 237-239)

W latach 2019-2023 pracownicy BP ARiMR corocznie odbywali szkolenie z zasad przyznawania płatności ekologicznej w ramach PROW 2014-2020¹², w tym wszyscy pracownicy odpowiedzialni za zarządzanie i realizację płatności na rolnictwo ekologiczne.

(akta kontroli str. 238-239)

W okresie objętym kontrolą w BP ARiMR nie przeprowadzono kontroli i audytów wewnętrznych w zakresie działania „Rolnictwo ekologiczne”. W tym okresie przeprowadzono jeden audyt zewnętrzny. Izba Administracji Skarbowej w Szczecinie w 2022 r. przeprowadziła audyt dotyczący płatności ekologicznej (wariant 7.1 Uprawy rolnicze po okresie konwersji) w wysokości 175,4 tys. zł oraz kosztów transakcyjnych w łącznej kwocie 1,5 tys. zł przyznanych dla beneficjenta w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. W zakresie objętym audytem potwierdzono, że płatność spełniała wymogi kwalifikowalności i została zrealizowana zgodnie z decyzją o przyznaniu płatności ekologicznej¹³. W trakcie audytu ustalono, że środki zostały wypłacone w prawidłowej wysokości i odpowiednim terminie, tj. 24 marca 2022 r.

(akta kontroli str. 260)

2. W badanym okresie BP ARiMR przeprowadzało akcje informacyjne dotyczące udzielania rolnikom wsparcia w zakresie rolnictwa ekologicznego¹⁴ w ramach:

- stoisk informacyjno-promocyjnych ARiMR podczas wydarzeń plenerowych (np. dożynek, posiedzeń organów powiatowych, imprez tematycznych), szkoleń i spotkań informacyjnych – łącznie 21 wydarzeń, z tego 10 w 2019 r., dwa w 2020 r.¹⁵, cztery w 2021 r. i pięć w 2022 r.;
- codziennej pracy Biura podczas obsługi klienta (obsługa bezpośrednia, rozmowy telefoniczne, zapytania w zakresie rozpatrywanych wniosków);
- wsparcia przez pracowników Biura infolinii (Contact Centre) w okresie składania wniosków;
- dystrybucji broszur informacyjnych („Przewodnik po działaniu rolnictwo ekologiczne, PROW 2014-2020”) opublikowanych przez Departament Płatności Bezpośrednich Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

¹⁰ Z planowanych 13.

¹¹ Pięć osób odpowiedzialnych za realizację płatności ekologicznych przyjęło zakresy czynności przed okresem objętym kontrolą, a trzy osoby w pierwszym lub drugim dniu zatrudnienia.

¹² W 2019 r. 10 pracowników, w 2020 r. dziewięciu, w 2021 r. – 13, w 2022 r. – 10. Organizatorem szkolenia była Centrala ARiMR. Szkolenia przeprowadzono w formie e-learningowej.

¹³ Nr 0313-2022-001691 z 03.03.2022 r.

¹⁴ M.in. na temat warunków otrzymania płatności ekologicznej.

¹⁵ Ograniczenie udziału w wydarzeniach w latach 2020-2021 spowodowane było pandemią.

W ramach powyższych działań Biuro nie ponosiło kosztów.

(akta kontroli str. 251-254)

3. W Biurze do obsługi działania „Rolnictwo ekologiczne” w ramach PROW 2014-2020¹⁶ funkcjonowały systemy informatyczne:

- eWniosek¹⁷ oraz eWniosekPlus¹⁸, udostępnione na stronie internetowej ARiMR, służące do składania przez rolników wniosków o przyznanie płatności, w tym płatności ekologicznej;

- IACSPlus¹⁹, system wewnętrzny ARiMR, w którym dokonywana była kontrola kompletności, kontrola administracyjna, weryfikacja po kontroli na miejscu, naliczanie płatności, wydawanie decyzji oraz sporządzanie i zatwierdzanie list zleceń płatności.

W 2019 i 2020 r. wnioski o przyznanie płatności mogły być składane: w wersji elektronicznej – za pomocą aplikacji eWniosekPlus albo w wersji papierowej – osobiście do BP ARiMR lub rejestrowaną przesyłką pocztową. Od 2021 r. wnioski o przyznanie płatności składane były w wersji elektronicznej za pośrednictwem aplikacji eWniosekPlus. Każdy wniosek o przyznanie płatności, złożony w wersji papierowej, rejestrowany był przez pracownika kancelarii w aplikacji RED²⁰, a następnie wysyłany przez pracownika Biura w aplikacji eWniosekPlus. Wnioski o przyznanie płatności złożone elektronicznie przez producenta lub pracownika Biura przez aplikację eWniosekPlus rejestrowane były automatycznie w aplikacji RED oraz w systemie informatycznym ZSiK²¹, a następnie automatycznie importowane i obsługiwane w systemie informatycznym IACSplus.

Do obsługi płatności na rolnictwo ekologiczne pracownicy Biura stosowali „techniki manualne”²² celem wprowadzenia danych z: planu działalności ekologicznej (str. 1 i 3 planu), wykazu producentów spełniających wymagania w rolnictwie ekologicznym, oświadczenia o grupie rolników lub grupie rolników ubiegających się o przyznanie płatności ekologicznej, zaświadczenia wydanego przez podmiot prowadzący rejestr koniowatych, raportu kontroli na miejscu²³. Manualne wprowadzenie danych, stanowiące etap procesu weryfikacji sprawy, z uwagi na rozłożenie w czasie i określone terminy ustawowe, nie miało wpływu na sprawność obsługi spraw (za wyjątkiem sytuacji, gdzie złożone dokumenty zawierały błędy, które należało wyjaśnić z podmiotem wystawiającym lub składającym dany dokument).

(akta kontroli str. 6, 241, 244-245, 246)

W okresie objętym kontrolą w BP ARiMR obowiązywały m.in. procedury wewnętrzne (książka procedur PROW 2014-2020) dotyczące postępowania w zakresie obsługi działania „Rolnictwo ekologiczne”:

- Płatność ekologiczna kampania 2019, wersja KP-611-395-ARiMR/15/z zatwierdzona i wprowadzona w życie przez Prezesa Agencji 15 marca 2019 r.;

- Płatność ekologiczna kampania 2020, wersja KP-611-395-ARiMR/20/z zatwierdzona i wprowadzona w życie przez Prezesa Agencji 16 marca 2020 r.;

- Płatność ekologiczna kampania 2021, wersja KP-611-395-ARiMR/25/z zatwierdzona i wprowadzona w życie przez Prezesa Agencji 15 marca 2021 r.;

- Płatność ekologiczna kampania 2022, wersja KP-611-395-ARiMR/28/z zatwierdzona i wprowadzona w życie przez Prezesa Agencji 15 marca 2022 r.

W procedurach zawarto postanowienia dotyczące m.in. obsługi wniosku o przyznanie płatności na dany rok w zakresie przyznania płatności ekologicznej w ramach PROW

¹⁶ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

¹⁷ Uruchomiony w 2015 r.

¹⁸ Uruchomiony w 2018 r.

¹⁹ Funkcjonuje od 2015 r.

²⁰ Rejestr dokumentów i spraw.

²¹ Zintegrowany System Zarządzania i Kontroli nadający numery dokumentom i znaki spraw pomocowych.

²² Ręczne wprowadzanie danych do systemów informatycznych w ramach przyznawania płatności ekologicznych.

²³ O ile kontrolą tą objęte zostały inne sprawy (rodzaje płatności) beneficjenta wskazane we wniosku za dany rok.

2014-2020; płatności ekologicznej w przypadku przeniesienia posiadania gruntów albo śmierci rolnika albo następstwa prawnego, objętych wnioskiem o wstąpienie do toczącego się postępowania w sprawie przyznania pierwszej / kolejnej płatności ekologicznej, które nastąpiło do dnia doręczenia decyzji; płatności ekologicznej w przypadku przeniesienia posiadania gruntów albo śmierci rolnika albo następstwa prawnego objętych wnioskiem o przyznanie płatności, które nastąpiło po doręczeniu decyzji; płatności ekologicznej w przypadku śmierci rolnika albo następstwa prawnego objętych wnioskiem o wypłatę płatności ekologicznej, po doręczeniu decyzji, a przed wypłatą płatności na rachunek bankowy²⁴; czynności wykonywanych na poszczególnych stanowiskach pracy; załączników.

W BP ARiMR nie wystąpiły problemy z prawidłową i terminową obsługą działania „Rolnictwo ekologiczne”, będące następstwem dokonywania przez Prezesa ARiMR zmian w procedurach dotyczących obsługi tego działania. Procedury w ww. zakresie były zmieniane przez Prezesa ARiMR:

- w kampanii 2019 w terminach 1 lipca (KP-611-395-ARiMR/16/z), 15 października (17/z), 22 listopada 2019 r. (18/z) oraz 30 marca 2020 r. (19/z);
- w kampanii 2020 w terminach 18 maja (21/z), 13 lipca (22/z), 8 października (23/z), 19 listopada 2020 r. (24/z);
- w kampanii 2021 w terminach 21 lipca (26/z), 18 listopada 2021 r. (27/z);
- w kampanii 2022 w terminach 14 października (29/z), 18 listopada 2022 r. (30/z);
- w kampanii 2023 w terminie 15 marca 2023 r. (31/z).

BP ARiMR nie zgłaszało do Prezesa ARiMR propozycji zmian procedur.

(akta kontroli str. 6-7, 10-126, 247)

W BP ARiMR w zakresie płatności na rolnictwo ekologiczne prowadzone były następujące rejestry:

- rejestr dokumentów i spraw (RED) w ARiMR (rok wprowadzenia 2005) – ewidencja dokumentów wchodzących i wychodzących;
- rejestr spraw windykacyjnych (2007) obejmujący postępowania administracyjne w sprawach ustalenia nienależnie lub nadmiernie pobranych płatności;
- rejestr rolników, dla których odstąpiono od ustalenia kwot nienależnie lub nadmiernie pobranych płatności w ramach PROW 2014-2020 (2007) zawierający zestawienie spraw, w których w poprzednim miesiącu stwierdzono istnienie przesłanek wykluczających obowiązek zwrotu nienależnie lub nadmiernie pobranych płatności;
- RIUP – rejestr nieprawidłowości w ARiMR (2007) obejmujący nieprawidłowości stwierdzone w jednostkach/komórkach organizacyjnych ARiMR odpowiedzialnych za weryfikację / autoryzację wniosków w ramach instrumentów pomocy, które w całości lub w części finansowane są ze środków wspólnotowych.

W BP ARiMR zapewniono podczas całego procesu obsługi wniosku stosowanie zasady „dwóch par oczu”, uregulowanej w książkach procedur²⁵. Stosownie do ustalonych reguł, podczas przeprowadzania manualnych kontroli pracownik wykonujący daną kontrolę wypełniał karty weryfikacji wniosku w zakresie wykonanych przez siebie czynności. Pracownik potwierdzał na karcie znakiem „X” wykonaną przez siebie czynność. Na zakończenie poszczególnych etapów wpisywał on swoje imię i nazwisko, datę wykonania czynności oraz składał podpis. Osoba kontrolująca wykonane czynności przez swojego poprzednika powtarzała całą procedurę wypełniania kart. Karty weryfikacji wniosku były wypełniane od razu po zakończeniu każdej czynności. Wykonanie całego etapu manualnej kontroli było na bieżąco

²⁴ W poszczególnych procedurach zawarto w szczególności przedmiot, obszar i funkcję procedury, przebieg procesu oraz reguły związane z przebiegiem procesu.

²⁵ Odpowiednio: kampania 2019 - KP-611-395-ARiMR/19/z - Reguła 44, kampania 2020 - KP-611-395-ARiMR/24/z - Reguła 45, kampania 2021 - KP-611-395-ARiMR/27/z - Reguła 39, kampania 2022 - KP-611-395-ARiMR/29/z - Reguła 41, kampania 2023 - KP -611-395-ARiMR/31/z - Reguła 43.

sprawdzone i zatwierdzone przez osobę sprawdzającą (druga para oczu). Na karcie zaznaczona była realizacja wszystkich czynności, które zostały przeprowadzone w ramach manualnej kontroli. Wyniki przeprowadzonych w systemie informatycznym czynności i kontroli były automatycznie zapisywane w systemowej karcie weryfikacji wniosku. Karty z kontroli przeprowadzanych w systemie informatycznym były drukowane na potrzeby organów kontrolnych, organów ściągania itp.

Przyjęte w księgach procedur zasady zapobiegały wypłacie beneficjentom nienależnych środków – z wykluczających się mechanizmów pomocowych²⁶.

(akta kontroli str. 236-240, 241, 242-243, 247-248)

Przy realizacji zadań związanych z wdrażaniem działania „Rolnictwo ekologiczne” BP ARiMR stosowało procedury dotyczące zapobiegania konfliktowi interesów określone zarządzeniami Prezesa ARiMR:

- nr 81/2016 z 8 sierpnia 2016 r. i nr 124/2020 z 26 października 2020 r. w sprawie polityki antykorupcyjnej w Agencji;

- nr 8/2022 z 8 stycznia 2022 r. i nr 144/2023 z 17 października 2023 r. w sprawie wprowadzenia Kodeksu Etyki Pracowników Agencji oraz polityki antykorupcyjnej w Agencji.

W BP ARiMR wystąpiły po cztery przypadki²⁷ w każdym roku 2019-2023 wyłączenia pracowników z wykonywania zadań ze względu na ten konflikt. Nie wystąpiły przypadki wykonywania takich zadań pomimo zaistnienia ww. konfliktu.

(akta kontroli str. 243, 248)

4. W poszczególnych latach okresu objętego kontrolą w Biurze zostało złożonych (zarejestrowanych w bazie systemu informatycznego ARiMR) w kampanii 2019 r. - 68 pierwszorocznych wniosków o przyznanie płatności ekologicznych w ramach PROW 2014-2020 i 329 kontynuacyjnych, analogicznie 94 i 334 w 2020 r., 126 i 359 w 2021 r. oraz 118 i 406 w 2022 r.²⁸ Przy rozpatrywaniu wniosków przeprowadzono postępowania, w wyniku których wydano decyzje administracyjne przyznające płatności ekologiczne²⁹ na dany rok i na określone warianty, poza przypadkami odmowy przyznania płatności (z powodu niespełnienia warunków bądź wymogów przyznania płatności) w odniesieniu do wniosków kontynuacyjnych dla: siedmiu wariantów (dwie decyzje) w 2019 r., sześciu (trzy decyzje) w 2021 r. i jednego (jedna decyzja) w 2022 r.

(akta kontroli str. 127-143, 202-218)

Badaniem szczegółowym objęto próbę ośmiu wybranych spraw dotyczących wniosków złożonych podczas kampanii 2019, 2020, 2021 i 2022 r., tj. po dwie sprawy z każdego badanego roku³⁰. Badanie próby spraw w zakresie prawidłowości zasad obsługi wniosku o przyznanie pomocy wykazało w szczególności, że wnioski były kompletne i złożone na obowiązującym wzorze. Wnioskodawcy spełniali warunki i wymogi upoważniające do ubiegania się o płatność ekologiczną (każdorazowo przeprowadzono przynajmniej jedną kontrolę administracyjną sprawy, z której sporządzono raport). Dane zawarte we wnioskach były zgodne z danymi beneficjentów (wykazami) pozyskanymi przez Biuro od jednostek certyfikujących oraz

²⁶ Odpowiednio: kampania 2019 - KP-611-395-ARiMR/19/z - 1.1.5.3 Reguły od 119 do 183; kampania 2020 - KP-611-395-ARiMR/24/z - 1.1.5.3 Reguły od 110 do 179; kampania 2021 - KP-611-395-ARiMR/27/z - 1.1.5.3 Reguły od 113 do 193; kampania 2022 - KP-611-395-ARiMR/29/z - 1.1.5.3 Reguły od 124 do 207.

²⁷ Z uwagi na względy rodzinne na zasadzie art. 24 Kpa.

²⁸ Producenci składając wnioski o przyznanie płatności deklarowali powierzchnię gruntów i rodzaje wariantów bez wskazywania kwot płatności.

²⁹ W ramach jednej decyzji administracyjnej mogła zostać przyznana płatność do kilku wariantów/pakietów stosownie do wniosku beneficjenta i po spełnieniu warunków jej otrzymania.

³⁰ Wnioski dobrano według kryterium daty złożenia – od 1 kwietnia i 1 maja każdego roku, przy założeniu prowadzenia postępowań przez różnych pracowników Biura oraz spraw różnych beneficjentów (rolników/producentów) i innych, niż dobranych w próbie wydanych decyzji administracyjnych. Dobrana próba dotyczyła spraw nr 0313-2020-000877, 0313-2019-004460, 0313-2020-003672, 0313-2021-000133, 0313-2021-002817, 0313-2022-002027, 0313-2023-001655, 0313-2023-002747.

danymi wykazywanymi w ewidencji BP. Sprawy zostały załatwione decyzjami administracyjnymi przyznającymi płatności ekologiczne na dany rok w łącznej wysokości 234,8 tys. zł, z określeniem wariantów, przyznaniem kwoty przeznaczonej na refundację kosztów poniesionych z tytułu kontroli gospodarstwa ekologicznego na dany rok oraz ustaleniem obszaru gruntów objętego zobowiązaniem ekologicznym. Spośród ośmiu badanych spraw, sześć decyzji administracyjnych wydanych zostało w terminie³¹, a dwie z jego naruszeniem, tj. 4 kwietnia 2022 r. i 16 marca 2023 r., co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. W sprawach tych wystawiono zawiadomienia o niezakończonym w terminie z uwagi na prowadzone postępowanie wyjaśniające w zakresie ustalenia powierzchni kwalifikowanej do płatności oraz wyznaczono nowe terminy wydania decyzji w sprawie przyznania płatności.

W kontrolowanym okresie nie wystąpiły przypadki wstrzymania postępowania o udzielenie płatności ekologicznych ze względu na wyczerpanie limitu środków przewidzianych na dany rok.

(akta kontroli str. 144-148, 149-201)

5. W latach 2019-2022 w BP ARiMR wydano ogółem 1 828 decyzji w sprawie przyznania płatności z tytułu produkcji rolnictwa ekologicznego na łączną kwotę 70 206,7 tys. zł, z tego: 395 decyzji na kwotę 13 744,6 tys. zł w 2019 r.³², 428 decyzji na kwotę 14 658,4 tys. zł w 2020 r.³³, 482 decyzje na kwotę 20 196,7 tys. zł w 2021 r.³⁴ i 523 decyzje na kwotę 21 607,0 tys. zł w 2022 r.³⁵ Przeciętny okres między złożeniem wniosku przez producenta rolnego a wydaniem decyzji o udzieleniu płatności na realizację zadań w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” wyniósł: 258 dni w 2019 r.³⁶, 244 w 2020 r.³⁷, 272 w 2021 r.³⁸ i 290 w 2022 r.³⁹

(akta kontroli str. 202-218)

Kierownik Biura wyjaśniając przyczyny wzrostu przeciętnego okresu między złożeniem wniosku przez producenta a wydaniem decyzji stwierdziła m.in., że *wpływy na to miały: wzrost liczby beneficjentów wnioskujących o płatność ekologiczną, zmiany MKO⁴⁰ i zgłaszane rozbieżności na działkach wynikające z różnicy stanu aktualnego na ortofotomapie ze stanem na warstwach LPIS⁴¹, objęcie w 2022 r. kontrolą FOTO w ramach płatności obszarowych 297 beneficjentów, konieczność odwzorowania danych z KNM⁴² w systemie IACSplus, konieczność wyznaczania współczynnika DJP⁴³, rozbieżności zakładane na działkach sąsiednich blokujące przeprowadzenie kontroli administracyjnej w sprawie, realizacja nowych programów związanych z agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy.*

(akta kontroli str. 261-263)

Analiza ośmiu decyzji dotyczących płatności na realizację zadań w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” o najwyższych kwotach (po dwie z poszczególnych kampanii

³¹ Stosownie do dyspozycji art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2298, dalej: ustawa o w.r.o.w.), decyzja administracyjna w sprawie o przyznanie pomocy w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 lit. a, w zakresie rocznej premii, o której mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, oraz w ramach działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10-12, jest wydawana w terminie do dnia 1 marca roku następującego po roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tej pomocy.

³² W tym 68 decyzji pierwszorocznych na łączną kwotę 1 574,7 tys. zł i 327 decyzji kontynuacyjnych na kwotę 12 169,9 tys. zł.

³³ W tym 94 decyzje pierwszoroczne na łączną kwotę 3 266,8 tys. zł i 334 decyzje kontynuacyjne na kwotę 11 391,6 tys. zł.

³⁴ W tym 126 decyzji pierwszorocznych na łączną kwotę 4 092,2 tys. zł i 356 decyzji kontynuacyjnych na kwotę 16 104,5 tys. zł.

³⁵ W tym 118 decyzji pierwszorocznych na łączną kwotę 4 275,7 tys. zł i 405 decyzji kontynuacyjnych na kwotę 17 331,3 tys. zł.

³⁶ Średni czas wydania decyzji pierwszorocznej wyniósł 255 dni a decyzji kontynuacyjnej 261 dni.

³⁷ Średni czas wydania decyzji pierwszorocznej wyniósł 250 dni a decyzji kontynuacyjnej 239 dni.

³⁸ Średni czas wydania decyzji pierwszorocznej wyniósł 268 dni a decyzji kontynuacyjnej 276 dni.

³⁹ Średni czas wydania decyzji pierwszorocznej wyniósł 296 dni a decyzji kontynuacyjnej 285 dni.

⁴⁰ Maksymalny kwalifikowany obszar.

⁴¹ System Identyfikacji Działek Rolnych.

⁴² Kontrole na miejscu.

⁴³ Duże jednostki przeliczeniowe.

przeprowadzonych w latach 2019–2022⁴⁴), przyznających 1 968,2 tys. zł płatności ekologicznych wykazała m.in., że:

- a) wszystkie ww. decyzje zawierały: oznaczenie organu, który wydał decyzję, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, podpis Kierownika BP ARiMR;
- b) w sześciu przypadkach decyzje zostały wydane do 1 marca roku następującego po roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy w zakresie rolnictwa ekologicznego, tj. w terminie określonym w art. 31 pkt 1 ustawy o w.r.o.w., a w dwóch przypadkach z przekroczeniem tego terminu (co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*). W obu przypadkach, w których wydano decyzje po 1 marca powiadomiono strony, że sprawa nie zostanie załatwiona w terminie, wskazano nowy termin załatwienia sprawy i poinformowano o prawie do złożenia ponaglenia.
- c) w pięciu przypadkach w uzasadnieniu decyzji wskazano błędne dane publikatorów aktu prawnego rozporządzenia w sprawie rolnictwa ekologicznego (co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*);
- d) w pouczeniach ośmiu badanych decyzji wskazano: organ odwoławczy, tryb odwoławczy i termin na złożenie odwołania; informację, że złożenie odwołania nie wstrzymuje wykonania decyzji, pouczenie o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania wraz ze wskazaniem skutków prawnych takiego oświadczenia; informację, że dane o wypłaconej kwocie pomocy finansowej mogą być przetwarzane przez organy audytowe i dochodzeniowe Wspólnot oraz krajowe, dla zabezpieczenia interesów finansowych Wspólnot; informację o wyłączeniu od pobrania opłaty skarbowej na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej⁴⁵;
- e) na wszystkich decyzjach została umieszczona pieczęć z datą wysłania, numerem dziennika i podpisem pracownika;
- f) w żadnej z ośmiu badanych spraw nie przeprowadzono kontroli na miejscu przed wydaniem decyzji.

(akta kontroli str. 256-259)

W okresie objętym kontrolą BP ARiMR nie przeprowadzało kontroli na miejscu dotyczących przestrzegania przez beneficjentów wymogów dla poszczególnych pakietów i wariantów, zgodnie z którymi została im przyznana pomoc finansowa w zakresie działania „Rolnictwo ekologiczne” w ramach PROW 2014-2020. Wymienione kontrole przeprowadzało Biuro Kontroli na Miejscu ZOR ARiMR⁴⁶.

(akta kontroli str. 221-222)

W latach 2019-2023 (do 30 września.) do BP ARiMR nie wpływały skargi i wnioski w związku z realizacją działania „Rolnictwo ekologiczne” w ramach PROW 2014-2020.

(akta kontroli str. 220)

Od decyzji wydanych przez Kierownika BP ARiMR dot. płatności ekologicznych za lata 2019-2022 złożono 12 odwołań⁴⁷. Analiza ww. odwołań wykazała, że:

- a) wszystkie odwołania posiadały pieczęć wpływu i zostały wprowadzone do informatycznego systemu kancelaryjnego RED. Każde wpływające odwołanie po zarejestrowaniu zostało dołączone do teczki beneficjenta;

⁴⁴ Decyzja Nr 0313-2020-001173 z 20 stycznia 2020 r., decyzja Nr 0313-2020-002528 z 18 maja 2020 r., decyzja Nr 0313-2020-005618 z 31 grudnia 2020 r., decyzja Nr 0313-2021-000656 z 5 lutego 2021 r., decyzja Nr 0313-2022-1657 z 28 lutego 2022 r., decyzja Nr 0313-2022-001554 z 25 lutego 2022 r., decyzja Nr 0313-2023-003109 z 12 kwietnia 2023 r. i decyzja Nr 0313-2023-002051 z 21 lutego 2023 r.

⁴⁵ Dz.U. z 2023 r. poz. 2111.

⁴⁶ W latach 2019-2022 przeprowadzono łącznie 77 kontroli na miejscu. W 49 przypadkach przy typowaniu do kontroli zastosowano metodę analizy ryzyka, w 16 przypadkach metodę losową, a w 12 przypadkach zastosowano typowanie manualne.

⁴⁷ Pięć dotyczyło płatności za 2019 r. (w tym dwa jednej płatności), trzy za 2020 r., dwa za 2021 r. i dwa za 2022 r.

b) spośród ww. 12 odwołań w 11 przypadkach przekazano odwołania do organu II instancji, tj. ZOR ARiMR wraz ze stanowiskiem Kierownika BP ARiMR, a w jednym przypadku organ I instancji (Kierownik BP ARiMR) uchylił zaskarżoną decyzję na podstawie art. 132 Kpa;

c) spośród 11 odwołań przekazanych do organu II instancji w dwóch przypadkach od wpływu odwołania do jego przekazania organowi II instancji upłynęły dwa dni, w czterech przypadkach – cztery dni, w jednym przypadku - sześć dni, w dwóch przypadkach – siedem dni. W jednym przypadku upłynęło osiem dni⁴⁸ i w jednym 12 dni⁴⁹, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;

d) spośród 11 odwołań przekazanych do ZOR ARiMR, w pięciu przypadkach organ II instancji utrzymał w mocy zaskarżone decyzje, w trzech przypadkach uchylił zaskarżone decyzje i przekazał sprawy do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji, w dwóch przypadkach uchylił zaskarżone decyzje i orzekł o przyznaniu płatności, a w jednym przypadku do dnia analizy odwołań, tj. 24 listopada 2023 r. nie rozpatrzył sprawy;

e) spośród ww. pięciu decyzji uchylonych przez organ II instancji w czterech przypadkach wskazano na nieprawidłowe ustalenie powierzchni gruntów (w zaskarżonych decyzjach wskazano mniejszy areał o 0,06, 0,17 i 1,69 ha)⁵⁰. W jednym przypadku⁵¹ organ II instancji wskazał na podjęcie decyzji bez przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego i obowiązku nałożonego art. 107 § 3 Kpa odnośnie wydania decyzji zawierającej uzasadnienie faktyczne, w której organ winien wskazać fakty, które uznał za udowodnione, dowody, na których się oparł oraz przyczyny, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej (dot. siły wyższej oraz zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej na jednej z działek);

f) spośród trzech przypadków w których organ II instancji uchylił zaskarżone decyzje i przekazał sprawy do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji, w dwóch przypadkach Kierownik BP ARiMR wydał nowe decyzje od których beneficjenci nie złożyli odwołań i w jednym przypadku do dnia 24 listopada 2023 r. organ I instancji nie wydał decyzji⁵², co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Ponowne decyzje organu I instancji zostały wydane po upływie 4 miesięcy i 9 dni od dnia wydania decyzji organu II instancji o uchyleniu zaskarżonej decyzji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpatrzenia⁵³ oraz 1 miesiąca i 20 dni;

g) w przypadku decyzji uchylonej na podstawie art. 132 Kpa przez organ I instancji nie wskazano w nowej decyzji podstawy prawnej rozstrzygnięcia wynikającej z Kpa, tj. art. 132 Kpa⁵⁴, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 249-250, 255)

6. W okresie objętym kontrolą BP ARiMR nie monitorowało stanu liczbowego gospodarstw ekologicznych, powierzchni upraw ekologicznych, a także liczby przetwórci ekologicznych na terenie powiatu. Kierownik Biura wyjaśniła, że *ARiMR posiada dane o gospodarstwach rolników wnoszących o płatności ekologiczne, nie są to dane o gospodarstwach ekologicznych. Biuro nie posiada i nigdy nie posiadało danych o gospodarstwach ekologicznych – są to kompetencje Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.*

(akta kontroli str. 8-9)

Stwierdzone
nieprawidłowości

⁴⁸ Sprawa 0313-65110-0313-00000142/19/20.

⁴⁹ Sprawa 0313-65110-0313-00000256/19; odwołanie od decyzji z 1 lipca 2020 r.

⁵⁰ Dotyczyło to spraw: 0313-65110-0313-0000020/19, 0313-65110-0313-00000256/19 i 0313-65110-0313-00000142/19/20.

⁵¹ Sprawa 0313-65110-0313-00000040/15/21.

⁵² Sprawa 0313-65110-0313-00000040/15/21, decyzja organu II instancji z 23.03.2023 r.

⁵³ Sprawa 0313-65110-0313-00000142/19/20.

⁵⁴ Sprawa 0313-65110-0313-00000433/21/22-01.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W czterech⁵⁵ przypadkach (z 16 objętych badaniem - 25%) decyzje o udzieleniu płatności na realizację zadań w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” zostały wydane po upływie terminu wskazanego w art. 31 pkt 1 ustawy o w.r.o.w. Opóźnienia wyniosły 78, 42, 33 i 15 dni.

(akta kontroli str. 144-148, 256-258)

Kierownik Biura wyjaśniła, że decyzja Nr 0313-2020-002528 była decyzją kończącą 5-letnie zobowiązanie (powierzchnia objęta wnioskowaniem wynosiła 1 532,90 ha i obejmowała 89 działek ewidencyjnych). Strona w dniu 14 maja 2020 r. złożyła nowy dokument w sprawie. Ponadto istniała konieczność wyznaczenia DJP⁵⁶. W przypadku decyzji Nr 0313-2023-003109 wnioskodawca podjął nowe zobowiązanie ekologiczne na powierzchnię 140,06 ha. W sprawie wprowadzono plan działalności ekologicznej i zmianę do planu przekazaną jako załącznik niemerytoryczny, wprowadzono rejestr zobowiązań. Rolnika zweryfikowano w rejestrze sztucznych warunków. Dla wszystkich działek zweryfikowano umowę dzierżawy. Działki znajdowały się w rejestrze ZWRSP. W sprawie przeprowadzono Kontrole Administracyjne w dniach 16 listopada 2022 r. – zapisanie sesji, 10 lutego 2023 r. – zatwierdzenie sprawy, 11 kwietnia 2023 r. – zatwierdzenie sprawy i naliczenie. Wydanie decyzji nr 0313-2022-002027 miało ścisły związek z rozpatrzeniem wniosku w zakresie rolnictwa ekologicznego innego rolnika. Wniosek o przyznanie płatności, w sprawie którego wydano przedmiotową decyzję zawierał oświadczenie o grupie rolników, ubiegających się o przyznanie płatności ekologicznej (PROW 2014-2020), w związku z warunkiem posiadania zwierząt w zakresie Pakietu 11. Rolnik ubiegał się o uwzględnienie zwierząt, będących w posiadaniu innego rolnika ubiegającego się o przyznanie płatności ekologicznej lub jego małżonka, do ustalenia powierzchni, do której rolnikowi przysługuje płatność w ramach Pakietu 11. Producenci będący w grupie wymagają odrębnych czynności i są bezpośrednio powiązane z każdą sprawą członka grupy. Zatwierdzenie kontroli administracyjnej było możliwe dopiero wówczas, gdy sprawy wszystkich członków grupy zostały skontrolowane. W przypadku decyzji Nr 0313-2023-002747 jej wydanie nastąpiło po terminie ze względu na zgłoszone rozbieżności do działek, które zostały rozpatrzone 8 marca 2023 r. W sprawie przeprowadzono kontrolę administracyjną i 16 marca 2023 r. – dokonano zatwierdzenia sprawy i naliczenia płatności.

(akta kontroli str. 263-265)

W ocenie NIK biorąc pod uwagę liczbę dni od upływu terminu na złożenie wniosku do dnia wydania decyzji określonego przez ustawę o w.r.o.w., Biuro posiadało wystarczająco dużo czasu aby wszystkie wątpliwości pojawiające się w związku z udzieleniem płatności na realizację zadań w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” wyjaśnić przed wydaniem decyzji.

2. W pięciu przypadkach⁵⁷ w uzasadnieniu decyzji wskazano błędne dane publikatorów aktu prawnego rozporządzenia w sprawie rolnictwa ekologicznego⁵⁸.

(akta kontroli str. 259)

⁵⁵ Decyzja Nr 0313-2020-002528 z 18 maja 2020 r. płatność ekologiczna na kwotę 710.979,32 zł; decyzja Nr 0313-2023-003109 z 12 kwietnia 2023 r. płatność ekologiczna na kwotę 134.227,84 zł; decyzja Nr 0313-2022-002027 z 4 kwietnia 2022 r. płatność ekologiczna na kwotę 6 653,60 zł; decyzja Nr 0313-2023-002747 z 16.marca.2023 r. płatność ekologiczna na kwotę 63 629,35 zł.

⁵⁶ Duże jednostki przeliczeniowe.

⁵⁷ Decyzja Nr 0313-2020-001173 z 20.01.2020 r., Decyzja Nr 0313-2020-002528 z 18.05.2020 r., Decyzja Nr 0313-2020-005618 z 31.12.2020 r., Decyzja Nr 0313-2021-000656 z 05.02.2021 r., Decyzja Nr 0313-2022-001554 z 25.02.2022 r.

⁵⁸ Organ administracji publicznej powinien także podać miejsce publikacji tekstu pierwotnego lub jednolitego tekstu aktu oraz wskazać dane dotyczące ostatniej nowelizacji aktu, gdyż spełnienie tego wymogu umożliwi stronom pełną identyfikację przepisu w kontekście całego obowiązującego aktu prawnego (wyr. WSA w Warszawie z 8.11.2005 r., VII SA/Wa 431/05, Legalis, oraz z 10.5.2007 r., IV SA/Wa 259/07, Legalis).

Kierownik Biura wyjaśniła, że określenie w decyzji pierwotnego publikatora rozporządzenia w sprawie rolnictwa ekologicznego bez wskazania publikatora odnoszącego się do tekstu jednolitego tego rozporządzenia (z późn. zm.) wynikało z błędu ludzkiego. Zmiana ta nie została zaimplementowana w części statycznej generowanej przez system. Błąd w zakresie tej danej został zidentyfikowany i poprawiony.

(akta kontroli str. 266)

3. W przypadku decyzji uchylonej na podstawie art. 132 Kpa przez organ I instancji⁵⁹ nie wskazano w nowej decyzji podstawy prawnej rozstrzygnięcia wynikającej z Kpa, tj. art. 132 Kpa.

(akta kontroli str. 250)

Kierownik Biura wyjaśniła, że po przeprowadzeniu ponownej kontroli administracyjnej i jej zatwierdzeniu przez kontrolera w aplikacji IACsplus została wygenerowana decyzja. W wygenerowanej w formacie Word decyzji podstawa prawna nowego rozstrzygnięcia została wskazana wyłącznie w uzasadnieniu faktycznym i prawnym.

(akta kontroli str. 266)

4. Spośród trzech przypadków w których organ II instancji uchylił zaskarżone decyzje i przekazał sprawy do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji, w jednym przypadku⁶⁰, do dnia kontroli⁶¹, nie została wydana decyzja przez Kierownika BP ARiMR po decyzji organu II instancji z 23 marca 2023 r. Było to niezgodne z art. 35 § 3 Kpa, według którego, załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania.

(akta kontroli str. 250)

Kierownik BP ARiMR wyjaśniła, że w przypadku decyzji z 23.03.2023 r. Dyrektor ZOR ARiMR zobowiązał organ I instancji do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w zakresie: ustosunkowania się do kwestii wystąpienia siły wyższej; wyjaśnienia kwestii wydania-przekazania gruntów w związku przerwaniem zobowiązania; wskazania wprost, na której działce nastąpiło przerwanie obowiązania; doprecyzowania zapisu w zakresie nałożonych sankcji.

Po ponownej analizie całego materiału dowodowego oraz przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego w zakresie potwierdzenia wystąpienia siły wyższej, analizy dokumentów, które wpłynęły do BP ARiMR w kwestii skutecznego przejęcia zobowiązania przez nowego posiadacza gruntów, stwierdzono, iż dokument potwierdzający zmianę posiadacza-właściciela spornych gruntów znajduje się w aktach innej sprawy prowadzonej w Biurze. W związku z tym, w dniu 19 października 2023 r. Kierownik Biura postanowieniem nr 0313-00000026769/23 włączył do sprawy materiał dowodowy w postaci kopii aktu notarialnego Rep. A numer 2601/2021 z dnia 9 sierpnia 2021 r. znajdujący się w aktach sprawy o wpis do ewidencji producentów. W dniu 9 listopada 2023 r. do strony zostało wysłane zawiadomienie o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie płatności ekologicznej za rok 2021, informujące stronę o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych w sprawie dowodów, materiałów i zgłoszonych żądań w terminie siedmiu dni od dnia odebrania zawiadomienia. Zawiadomienie zostało odebrane przez wnioskodawcę 13.11.2023 r. W dniu 4 grudnia 2023 r. organ I instancji wydał decyzję 0313-2023-003716 w sprawie przyznania płatności ekologicznej (PROW 2014-2020).

(akta kontroli str. 267-268)

⁵⁹ Sprawa 0313-65110-0313-00000433/21/22-01.

⁶⁰ Sprawa 0313-65110-0313-00000040/15/21.

⁶¹ 24.11.2023 r.

5. Spośród 11 odwołań od decyzji przyznających płatności ekologiczne, przekazanych do ZOR ARiMR, w dwóch przypadkach odwołania przekazano do organu II instancji po upływie 12 dni⁶² i ośmiu dni⁶³, co było niezgodne z art. 133 Kpa, w myśl którego, organ administracji publicznej, który wydał decyzję, obowiązany jest przesłać odwołanie wraz z aktami sprawy organowi odwoławczemu w terminie siedmiu dni od dnia, w którym otrzymał odwołanie.

(akta kontroli str. 249)

Kierownik BP ARiMR wyjaśniła, że odwołania zostały złożone w okresie obowiązywania ustawy COVID-19. W tym okresie w Biurze obowiązywały Ramowe wytyczne do bezpiecznej obsługi beneficjenta w Punktach Obsługi Klienta i/lub pokojach spotkań w Oddziałach Regionalnych i Biurach Powiatowych – dokument wyznaczający minimalne standardy w zakresie ograniczania ryzyka oraz zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków związanych z obsługą beneficjenta w jednostkach terenowych ARiMR. Zgodnie z zapisami ww. dokumentu pkt 7: „7. Wprowadzić 48-godzinną kwarantannę dokumentów. Informację o wprowadzonej kwarantannie wywiesić w miejscu widocznym dla beneficjenta”.

W przypadku sprawy 0313-65110-0313-00000142/19/20 złożenie odwołania do wrzutni / urny wystawionej w Punkcie Obsługi Klienta BP ARiMR nastąpiło 21 kwietnia 2021 r. (środa), 48 – godzinna kwarantanna dokumentu liczona od dnia następnego (22-23 kwietnia 2021 r. – czwartek, piątek) - zgodnie z wytyczną. 24 – 25 kwietnia 2021 r. - sobota i niedziela - dni ustawowo wolne od pracy. 27 kwietnia 2021 r. – poniedziałek – przyjęcie złożonego dokumentu w systemie RED. 27 kwietnia 2021 r. – Przekazanie odwołania do pracownika merytorycznego. 27-28 kwietnia 2021 – analiza złożonego odwołania pod kątem uchylenia decyzji w trybie art. 132 § 1 Kpa. Odwołanie dotyczyło trzech spraw beneficjenta (w tym sprawy w zakresie rolnictwa ekologicznego). Sprawy po kontroli na miejscu metodą FOTO. W treści odwołania strona poinformowała o rozpoczęciu procedury wznawiania znaków granicznych działki. Po analizie stwierdzono brak podstaw do uwzględnienia odwołania strony w trybie art. 132 § 1 Kpa. Przygotowanie i weryfikacja stanowiska organu. 29 kwietnia 2021 (środa) – wysłanie odwołania wraz ze stanowiskiem organu I instancji do Dyrektora ZOR ARiMR. W przypadku sprawy 0313-65110-0313-0000256/19 złożenie odwołania do wrzutni / urny wystawionej w Punkcie Obsługi Klienta BP ARiMR nastąpiło 16 lipca 2020 r. 48 – godzinna kwarantanna dokumentu liczona od dnia następnego (17 lipca 2020 r. - piątek) – zgodnie z wytyczną. 18–19 lipca 2020 r. – sobota i niedziela – dni ustawowo wolne od pracy. 20 lipca 2020 r. – poniedziałek – przyjęcie złożonego dokumentu w systemie RED. 27 lipca 2020 r. – poniedziałek - przekazanie odwołania do pracownika merytorycznego. 27-28 lipca 2020 r. – analiza złożonego odwołania pod kątem uchylenia decyzji w trybie art. 132 § 1 Kpa. Odwołanie dotyczyło trzech spraw beneficjenta (w tym sprawy w zakresie rolnictwa ekologicznego). Sprawy po kontroli na miejscu (typowanie metodą analizy ryzyka). W treści odwołania strona kwestionuje powierzchnię zatwierdzoną do płatności. Sprawa skomplikowana ze względu na zmiany powierzchni maksymalnego kwalifikowanego obszaru. Po analizie stwierdzono brak podstaw do uwzględnienia odwołania strony w trybie art. 132 § 1 Kpa. Przygotowanie i weryfikacja stanowiska organu. 28 lipca 2020 r. (wtorek) – wysłanie odwołania wraz ze stanowiskiem organu I instancji do Dyrektora ZOR ARiMR (zgodnie z obowiązującą w tym czasie zasadą wysyłania dokumentacji do ZOR ARiMR dwa razy w tygodniu – wtorek i czwartek).

(akta kontroli str. 268-270)

⁶² Sprawa 0313-65110-0313-00000256/19; odwołanie od decyzji z 1. lipca.2020 r.

⁶³ Sprawa 0313-65110-0313-00000142/19/20

NIK wskazuje, że przyjęte uregulowania wewnętrzne nie mogą zastępować (zmieniać) przepisów wynikających z aktów prawnych powszechnie obowiązujących, w tym przypadku Kpa.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski	<p>W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Terminowe wydawanie decyzji przyznających płatność ekologiczną.2. Terminowe przekazywanie do organu II instancji odwołań od decyzji przyznających płatność ekologiczną.3. Terminowe wydawanie decyzji w sprawie płatności ekologicznej po otrzymaniu sprawy z organu odwoławczego do ponownego rozpatrzenia.4. Wskazywanie w decyzjach uchylonych przez BP ARiMR podstawy prawnej rozstrzygnięcia wynikającej z Kpa, tj. art. 132 Kpa.
Uwagi	<p>Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.</p>

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	<p>Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.</p>
Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków	<p>Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.</p> <p>W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.</p>

Szczecin, dn. 18 grudnia 2023 r.

Kontrolerzy
Wiesław Chabraszewski
Doradca prawny

.....
podpis

Robert Lewandowski
Główny specjalista k.p.

.....
podpis

Wystąpienie pokontrolne podpisane elektronicznie

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor
z up. Bogusław Wójcik
p.o. Zastępca Dyrektora

.....
podpis